

Katowice, dnia 29 kwietnia 2024 r.

INFORMACJA Nr 7/2024/EW

o niebezpiecznym zdarzeniu rozrzutu odłamków skalnych w trakcie robót strzałowych, zaistniałym w dniu 06.02.2024 r. około godziny 12²⁵ w zakładzie górniczym „Kujawy”, położonym w obrębie ewidencyjnym Wapienno, gmina Barcin, powiat żniński, województwo kujawsko-pomorskie, należącym do Przedsiębiorcy Lafarge Cement S.A. (od 01.02.2024 r. zmiana nazwy na HOLCIM Polska S.A.).

Zakład Górniczy „Kujawy” eksploatuje wapienie i margle jurajskie oraz kopalinę towarzyszącą w postaci piasków kwarcowych, systemem ścianowym w wyrobisku stokowo-wgłębnym. Eksploatacja złoża prowadzona jest z użyciem materiałów wybuchowych. Ruch zakładu górniczego „Kujawy” prowadzony jest na podstawie Planu ruchu odkrywkowego zakładu górniczego „Kujawy” zatwierdzonego decyzją Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Gdańsku. Roboty strzałowe prowadzone były na podstawie Metryki strzałowej strzelania ładunkami w otworach krótkich pionowych. Parametry robót strzałowych zostały wyznaczone zgodnie z ekspertyzą Badania zasięgów oddziaływań od robót strzałowych w Zg „Kujawy” z kwietnia 2020 r. sporządzoną przez POLTEGOR - INSTYTUT.

Do rozrzutu odłamków skalnych poza wyznaczoną strefę rozrzutu doszło podczas głębienia wkopu udostępniającego V piętro eksploatacyjne w Wyrobisku Wapienno Zachód. Roboty wiertniczo-strzałowe prowadzone były przez podmiot wykonujący czynności powierzone w ruchu zakładu górniczego SSE Sp. z o.o. z siedzibą w Rogowie Sobóckim, na podstawie umowy cywilno-prawnej z przedsiębiorcą. Po wykonanych robotach strzałowych stwierdzono, że w wyniku ich prowadzenia, nastąpiło uderzenie odłamka skalnego o nieregularnym kształcie (o wymiarach 16 cm x 11 cm x 6 cm i wadze 1168 g) w dach budynku administracyjnego należącego do przedsiębiorcy, zlokalizowanego poza wyznaczoną strefą rozrzutu, w odległości około 440 m od miejsca prowadzenia robót strzałowych. W wyniku zdarzenia nikt nie został poszkodowany i nie uległ wypadkowi.

W dniu 08.02.2024 r. skierowani na miejsce zdarzenia pracownicy OUG w Gdańsku potwierdzili rozrzut odłamków skalnych poza wyznaczoną maksymalną strefę rozrzutu 200 m określoną w Planie ruchu oraz w opracowanej ekspertyzie przez rzeczoznawcę. Rozrzut odłamków skalnych miał miejsce na odległość około 430 m. Odłamek skalny znaleziono w pobliżu budynku administracyjnego w odległości około 10,5 m od miejsca uderzenia o dach.

Bezpośrednią przyczyną zdarzenia było zwiększenie rozrzutu podczas odpalania serii otworów krótkich pionowych przez zastosowanie zbyt dużego ładunku MW w pierwszym i drugim rzędzie otworów odpalanej serii.

Do zdarzenia przyczyniły się:

- przekroczenie współczynnika zużycia MW na objętość odspojonego urobku, zastosowano $0,638 \text{ kg/m}^3$ co było niezgodne z metryką strzałową strzelania ładunkami w otworach krótkich pionowych obowiązującą w zakładzie górniczym, gdzie maksymalny współczynnik zużycia MW na objętość odspojonego urobku wynosił $0,5 \text{ kg/m}^3$,
- zastosowanie złączy do wykonywania połączeń w nieelektrycznych systemach inicjowania - konektory SL 17 ms, 7,8 m - 8 szt., w pierwszym rzędzie, niezgodnych z zapisami metryki strzałowej.

W związku z niebezpiecznym zdarzeniem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Gdańsku wydał decyzję wstrzymującą ruch zakładu górniczego „KUJAWY” położonego w miejscowościach Wapienno, gmina Barcin, powiat żniński, województwo kujawsko-pomorskie, w części dotyczącej robót strzałowych Wyrobiska Wapienno Zachód dotyczących projektowanego wkopu udostępniającego V piętro, do czasu:

1. przeprowadzenia inwentaryzacji mierniczej: odstrzelonego przodka, śladów i miejsc upadku odłamków skalnych, ze szczególnym uwzględnieniem kąta rozrzutu odłamków;
2. ponownego sprawdzenia prawidłowości przyjętych parametrów robót strzałowych przez uprawnionego rzeczoznawcę ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie robót strzałowych wykonywanych w odkrywkowych zakładach górniczych, ze szczególnym uwzględnieniem budowy geologicznej złoża w strefach o obniżonej wytrzymałości (uskoki, spękania, strefy zwietrzenia itp.) oraz z wykonaniem sprawdzającego strzelania doświadczalnego;
3. ustalenia przez kierownika ruchu zakładu górniczego bezpiecznych zasad i rygorów prowadzenia robót strzałowych w przedmiotowym rejonie z uwzględnieniem wyników w/w sprawdzenia dokonanego przez rzeczoznawcę;
4. o wynikach przeprowadzonych powyższych czynności kontrolnych należy powiadomić Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Gdańsku.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Gdańsku.